

Предмет: СНА- ВРЕДНОСТИ И ВРЛИНЕ КАО ЖИВОТНИ КОМПАС I

Разред: пети и шести

ФОНД ЧАСОВА	недељно	1
	годишње	36
ЦИЉ	Циљ програма је оснаживање личног развоја ученика и подстицање развоја вредности и врлина као главних ослонаца и водича у животу за добробит појединца и друштва, као и развој социјалних вештина значајних за просперитет, физичко и ментално здравље и живот у атмосфери узајамног уважавања и бриге једних за друге.	

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ТЕМА/ОБЛАСТ	КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
<ul style="list-style-type: none"> – наведе неколико универзалних животних вредности и људских врлина и доведе их у везу са понашањем особе; – идентификује код себе врлине које поседује и које жели да развије; – препозна и именује врлине код блиских особа и ликова у 	ЖИВОТНЕ ВРЕДНОСТИ	Живот. Породица. Здравље. Љубав. Образовање. Мир. Другарство. Заједништво. Опште добро. Социјална правда или једнакост.	Компетенција за целоживотно учење. Решавање проблема. Одговорно учешће у демократском друштву. Сарадња. Комуникација. Одговоран однос према здрављу. Одговоран однос према околини. Дигитална	Драматизација –ученици драматизују изабрани текст који у себи има неки вредносни проблем –на тај начин се стимулише разумевање како изгледају ствари из туђег угла, како се проблем може решавати и сл. Разговори о људима који су пуно учинили за заједницу –ове активности имају за циљ да ученици увиде да се иза сваког великог достигнућа крије стрпљење, издржљивост и вежбање, а иза подршке заједници и поседовање одређених вредности и спремност дасе особа посвети њиховом остваривању.

<p>књижевности, филму; – покаже саосећање са другим људима, препозна примере бриге за друге и покаже спремност да помогне другоме у складу са својим могућностима; – препозна и именује сопствена и туђа осећања; – разликује асертивну комуникацију од агресивне и пасивне; – образложи значај дружења и наведе како се другарство негује;</p> <p>– препозна примере негативног понашања где је лична добробит испред општег добра; – наведе неколико техника самоконтроле осећања; – прихвати одговорност за сопствено понашање; – образложи</p>	<p>ЉУДСКЕ ВРЛИНЕ</p>	<p>Праведност. Истинољубивост Одговорност. Захвалност. Поштење. Толеранција. Емпатија. Поверење. Солидарност. Самоприхватање Одмереност.</p>	<p>компетенција. Рад с подацима и информацијама.</p>	<p>Пример такве особе може бити Михајло Пупин. Разговор са гостима који су учинили добро дело –организовање посете особа које су урадиле нешто што се уклапа у концепт програма. То може бити нпр. ватрогасац који је спасао особу из пожара али и неки ученик који је видео да гори кућа и јавио ватрогасцима.Уколико има услова наставник може организовати гостовање особе која је жива зато што је неко за њу учинио велико дело нпр. дао бубрег и пуно крви. Уколико је то изводљиво гост може бити и особа која је донирала бубрег (може се контактирати Удружење деце бубрежних болесника и трансплантираних особаhttp://svezaosmeh.org.rs). Пре гостовања ученике треба упознати са животом бубрежних болесника и поступком дијализе и заједнички припремити питања која ће им поставити. Моделирање кроз лични пример или пример појединаца из школе–када ученици виде да се наставник труди да помаже другима или се у школи високо вреднује такво понашање то представља моћан начин подучавања вредностима. Подстицање самоиницијативе–</p>
	<p>СОЦИЈАЛНЕ ВЕШТИНЕ</p>	<p>Просоцијално понашање. Брига за себе и друге. Сарадња. Асертивна комуникација. Препознавање сопствених и туђих осећања. Самоконтрола. Волонтирање. Конструктивно решавање конфликта. Одређивање приоритета. Критичко мишљење.</p>		
	<p>ДОБРОЧИ НСТВО</p>	<p>Филантропија - појам и значај. Доброчинитељи</p>		

<p>карактеристике конструктивног решавања конфликта;</p> <ul style="list-style-type: none"> – наведе неколико глобалних и локалних организација које се баве хуманитарним радом; – искаже поштовање и захвалност према људима који чине добра дела за опште добро; – у дискусији покаже вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, напада проблем а не особу; – сарађује и буде члан тима. 		<p>некад и сад. Црвени крст. Институт за трансфузију крви. Хуманитарне невладине организације. Добротворне фондације. Осмишљавање и реализација мање акције за добробит неког појединца, групе или заједнице.</p>	<p>охрабрити ученике да сами проналазе начине како могу самостално помоћи другима у свакодневном животу с тим да то не треба да буде ништа велико нпр. помоћ старијим особама у комшилуку, брига о млађој браћи и сестрама или једноставно пружање подршке пријатељима у школи.</p> <p>Награђивање позитивног понашања-истицање и похваљивање ученика који помажу другима и испољавају другарско понашање. Награђивање позитивног понашања подстиче ученике да буду пажљив и корисни у заједници.</p> <p>Разговор о филмовима–разговор о животним вредностима и врлинама ликова који се појављују у изабраном филму даје ученицима јаснију слику о понашању људи. Примери филмова који имају капацитет да подстакну на размишљање и размену осећања.</p>
---	--	---	--

ГЛОБАЛНИ (ГОДИШЊИ) ПЛАН ПО МЕСЕЦИМА

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ									СВЕГА	
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V		VI
1.	ЖИВОТНЕ ВРЕДНОСТИ	4	5									9
2.	ЉУДСКЕ ВРЛИНЕ			3	4	2						9
3.	СОЦИЈАЛНЕ ВЕШТИНЕ						4	4	1			9
4.	ДОБРОЧИНСТВО								3	4	2	9
УКУПНО		4	5	3	4	2	4	4	4	4	2	36

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА

Рад наставника обухвата планирање, остваривање и праћење и вредновање. Наставник континуирано прати и вреднује, осим постигнућа ученика и процес наставе и учења, као и себе и сопствени рад. Наставник укључује ученике у наставни процес, оцењује и саветује ученике како да поспеше процес учења.

АКТИВНОСТ УЧЕНИКА

Слуша, разговара, дискутује, излаже, предлаже, објашњава, закључује, тумачи, интерпретира, ради индивидуалну, у групи или пару, изражава своје утиске о одређеној теми, уобличава и изражава запажања и мишљења, повезује раније стечена

знања са новим, повезује градиво са градивом других предмета и стварним животом, глуми, рецитије, црта, пише, чита, самостално се служи литературом, проналази податке на интернету, помаже друговима.

ПРЕПОРУЧЕНИ НАЧИН ПРИЛАГОЂАВАЊА ПРОГРАМА УЧЕНИКУ СА ИЗУЗЕТНИМ СПОСОБНОСТИМА

Упућивање на додатне садржаје са интернета, других издавача, додатни рад наставника са учеником, помоћ слабијим ученицима.

ПРЕПОРУКЕ ЗА ПРИПРЕМУ ИНДИВИДУАЛНОГ ОБРАЗОВНОГ ПЛАНА ЗА УЧЕНИКЕ КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ОБРАЗОВНА ПОДРШКА, КОЈИ СЕ СА ЗАКАШЊЕЊЕМ УКЉУЧУЈУ У ОБРАЗОВНИ ПРОЦЕС

Свако дете има право на образовање и мора му се пружити шанса да постигне и одржи прихватљив ниво учења који омогућује друштвену укљученост, напредовање, осамостаљивање и самопоштовање. Ученицима са оваквим потребама биће омогућено да активно буду укључени у процес основног образовања, радиће се на савладавању садржаја у складу са могућностима и потребама ученика, биће израђен индивидуални програм за сваког ученика у коме ће бити узети у обзир области које ученик треба да савлада. У прављењу оваквог програма биће укључени поред наставника који предаје предмет и други наставници, Тим за инклузивно образовање, други ученици, родитељи и сви који могу допринети да резултати буду што ефикаснији.

Прилагођавање наставних садржаја ученицима који из било којих разлога имају тешкоћа у свладавању програма како би им се омогућило усвајање програма и развитак њихових способности.